

011 - 100 nedelja blokade

Momo Kapor

Otkad znam za sebe, vremena su vanredna!
Nimalo normalna.
Kad sam bio mali, Drugi svetski rat mi je upadao u domace
zadatke.
Moje prve price bile su prilicno hladne, jer je besneo
hladni rat.
I kada je bilo prividno mirno, trajao je podmukli
malogradjanski rat.
Kako pisati danas, kad svi neprestano govore o gradjanskom
ratu?
Pisaca masina mi je u stanju pune ratne gotovosti!
Zapocinjem najnezniju pricu, a ona se zavrshi kao proglas
ratnog saveta.
Ne otkucam ni pocetak, a vec negde pali mrtvi.
Romanom toka svesti patroliraju naoruzani civili.
Preko romane - reke beze camcima izbeglice.
Usred price - nagazna recenica!
Interpunkcija mi je minirana; ni sam ne znam kada ce neki
znak pitanja (?) eksplodirati u znak uzvika (!)
Mom lakom stilu hoce da navuku tesku uniformu, jer su negde
culi da je "stil - covек"!
Pegaza su rekvirirali i odveli u konjicu.
Muze su zaposlili na televiziji, u vestima.
Odsekli me od sveta...
Uveli embargo na uticaj ruskih klasika.
Ne stignem ni da zavrshim rukopis, a neko mi vec promeni
granice i imena gradova.
Latinica i cirilica vec dugo ne govore.
Usred recenice potukle mi se ekavske i ijekavske reci! Dotle
je doslo da ih razvadjaju turcizmi.
Kao i obicno, anglicizmi se drze po strani!
Akcenti spletkare.
Iz lirskih opisa prirode vrebaju zasede.
Redarstvenici mi upadaju u lepu knjizevnost bez pismenog
naloga i pretresaju mi ars-poetiku.
Legitimisu nijanse.
UNPROFOR prisluskuje inspiraciju.
Knjizevne zaplete uplicu u politicke afere.
Opkolili mi emocionalni sistem
Blokirali nadahnuce.
Polupali sustinu i u po bela dana opljackali osecanja.
Siluju reci gde stignu.
Privode licne zamenice.

Knjizevnim obrtima stavljaju lisice.
Pozivaju stilske figure na informativne razgovore.
Ironiju drže kao taoca.
Miniraju literarnu kompoziciju.
Pale baterije senzibiliteta u lice.
Povezuju poglavlja bodljikavom zicom.
Pohapsili pleonazme.
Pretukli metafore.
Ubili Boga u katarzi!
Zapalili naslov...
Ko da piše posle toga?
Kako, uopšte, pisati danas?

Postoji jedna rec u koju staje pola veka naseg zivota.
To je rec - najmanji zajednicki satrzatelj.
Rec fantom.
Nema.
Slusamo je od najmanjih nogu.
Cujemo je u isto vreme kad i svetu rec: mama!
Nema.
Ta cetiri slova sadrze citavu istoriju nase bede.
Kada ulazimo u trgovinu, mi ne trazimo ono sto nam treba, vec pitamo: ima li?
U pekari: ima li hleba? U mlekari: ima li mleka? Na benzinskoj pumpi: ima li goriva?
Nema.
Verovao sam da sam do kraja istrazio pustos ta cetiri slova i da me vise nista ne moze iznenaditi, ali, evo, stigli smo do samog kraja - ulazimo u banke i pitamo: ima li para?
Nema.
Pokusavam da zamislim Svajcarca kojem u Nacionalnoj banci u Zenevi kazu da nema para! Voleo bih da mu vidim izraz lica u casu kada mu se rusi citav svet...
A nama, nista! Oguglali smo na rec nema.
"Kada cete dobiti pare?"
"Ne dosadjujte, covece! Vidite li da radimo? Otkud znamo kada cemo dobiti? Mozda sutra popodne, mozda u ponedeljak..."
Hvalimo se jedni drugima kako smo bili srecne ruke, kada u nekoj banci slucajno dobijemo svoj novac i u tome ne vidimo nista cudno.
Nema se roji i razmnozava.
Nema - ta strasna, deficitarna rec, cija praznina zlokobno odjekuje.
Da li smo svi poludeli?

U meni se tuku stari drugari.
Jedni na vlasti, drugi u opoziciji.

Odrasli smo zajedno. Ako izgubim jednog od njih, izgubicu deo biografije. Vise me niko nece pamtititi mladog i ludog.

U mojim prijateljima su moje godine, uspesi, padovi, stare ljubavi, velika ocekivanja i nade.

Do juce smo bili na istoj strani. Sada su jedni na jednoj, drugi na drugoj. Ako pridjem jednima, izgubicu druge.

Sta ces s onim izdajnikom? - pitaju jedni. Otkud ti s onom barabom? - ljute se drugi.

Sednem li pred kafanom s jednima, drugi prestaju da mi se javljaju.

Posle ih vidim zajedno. Idu ruku podruku i popreko me gledaju. Ujedinili se.

Vise nista ne shvatam. Ko god da dodje na vlast, opet cu biti u nemilosti.

Obisao sam mnoge zemlje i gradove, ali jos nigde nisam video da neko, kao u Beogradu, igra igru zvanu "ubacivanje sibice u casu".

To je, inace, jedini sport koji sam se strasno bavio citavog zivota.

Pred Kalenic stiz lokalni pijanci. Posto najpre ispiju pokoje zestoko pice ("klin se klinom izbija"), i predju na spricere, oni mole kelnera da im skloni sve sa stola i skine stolnjak. To je znak da ce uskoro zapoceti cuburski sampionat u ubacivanju sibice u casu.

Kafanska kosarka!

Sibica se ubacuje sa ivice astala, a casa je postavljena na sredinu, podjednako udaljena od svih igraca.

Pokojni Libero Markoni je zmureci ubacivao sibicu u casu, bio je apsolutni prvak sveta u tom sportu, kojim se moze baviti samo pripit igrac. Tada se postize prava zen-koncentracija; igrac se poistovecuje s kutijom sibice u letu i njenim ciljem, zvoncavim dnom case.

Kada sibiva padne na dno, pedeset poena. Stotinu poena dobija onaj kome se sibica zadrzi na ivici case. Onaj ko izgubi, placa sledecu turu...

Mi smo, zaista, genijalan narod!

Zaustavite prvog slucajnog Beogradjanina na ulici i pitajte ga hoce li da bude gradonacelnik, upravnik Narodnog pozorista ili direktor nuklearnog instituta; pristace istog casa bez razmisljanja, cak ce biti pomalo uvredjen sto ga tek sada zovete da vam bude sef, a tolike godine nije radio nista, niti se icim bavio.

Na prste bi se mogli izbrojati oni koji ne bi pristali da budu selektori fudbalske reprezentacije, ambasadori ili predsednici Srpske akademije nauka. Cak i oni bez zavrzene srednje skole pristajali su da budu urednici najpoznatijim srpskim piscima i

da im popravljaju stil i misli. Pola Beograda je duboko uvredjeno sto im jos niko nije ponudio da srede saobraćaj ili urbanizam. Svako bi napravio bolju kucu u kojoj stanuje od arhitekta; zbog toga ni u jednom gradu na svetu nema toliko zastakljenih terasa, zazidanih vrata ili prometnutih soba u kuhinje.

Cuvena beogradska recenica "Da mi je samo pet minuta da budem na vlasti... " najrecitije govori o njihovoj urodjenoj zednji za vladanjem nad drugima.

Svi znaju, bolje od vas, sta je za vas bolje!

Svi bi da vas menjaju i da vam komanduju.

Sumadijski caj se, inace, kuva od razblazene prepecenice ili meke sljivovice, kojoj kao se kao zacin dodaju karanfilici uz malo secera. U stara vremena, dok smo se grejali drvima, kocke secera za sumadijski caj hvatale su se uzarenim masicama i cvrceci topile u kuvanu rakiju.

...

Jos nisam video da je nekoga ko pije sumadijski caj i jede beli luk uhvatio grip. Bacili naprosto crkavaju vec na ulazu u kafanu!

Uzgred, nikada mi nije jasno zbog cega se smatra da beli luk smrdi i da je covek iz cijih se usta oseca njegov zadah, nepristojan? Mislim da je to samo stvar dogovora. Zbog cega bi, na primer, mentol mirisao, a cesnjak, koji nam raste tu odmah pokraj nas, smrdeo? Ako se dogovorimo da to bude prijatan i otmen miris (mozda, putem opsteg referenduma), pravicemo od belog luka i parfeme, koji ce istovremeno razgoniti i razno-razne bolestine, da ne spominjemo uroke, sto danasnji, inace preskupi, mirisi ni izdaleka nisu u stanju. Jer, ako se ljubavnici dogovore da uvece jedu beli luk, oni jedno drugome ne smrde, posto se mirisu-potiru! Sto ga ostali nisu jeli - ko im je kriv?

"Nije vazno sta covek pije", kaze mi prijatelj, "vec u koga gleda dok pije!"

Za razliku od Beograda koji nema para, Zeneva nema dusu. Ne znam sta je gore.

Ima nesto prokleta u nama! Cim napustimo Beograd (u kojem nam, inace, obicno sve smeta), istog casa pocinje da nam nedostaje.

Zazelimo se, valjda, svoje bede.

U svajcarskom raju trazimo dlaku u jajetu.

Durimo se, ogovaramo i zakeramo...

Zagorcavamo zivot svojim domacinima, da pokazemo kako nismo

impresionirani njihovim blagostanjem.

Ne damo se mi da nas zbuni beli svet!

Pogledaj, meso kupuju na sto grama, a ne kao mi hajduci - na polutke!

Istina, paradajz im je lepsi i veci od naseg, ali nema ukusa. Nas kvrgav, nikakav, a jedes ga samog, kao jabuku!

...

Cesto sam se pitao: zasto u Svajcarskoj zivi toliko Srba?

Sad znam.

Kad su tamo odlazili, nisu kupovali povratnu kartu.

Zapad je taksimetar. Zapad je sat za parkiranje. Zapad je dzuboks. Koliko ubacis para, toliko dobijes istine i prijateljstva!

"Svaki polov vijeka", zapisao je jedan mudrac, "glupi progovore, pametini zasute, a fukara se obogati!"

Juce je jedan moj pznanik pecao na savskom keju. Pokraj njega je bila polovina vekne cije je mrvice koristio kao mamac. Naisla je, kaze, jedna mlada zena pristojnog izgleda s dve preslatke devojcice.

"Oprostite, gospodine", obratila mu se. "Mogu li da uzmem ovaj hleb, ako vam ne treba?"

"Za koga?" upitao je.

"Za njih..." kazala i podelila ostatak vekne devojcicama.

Nastavile su setnju kejom.

Srbi su narod koji ne uma da cuva tajne...

Sto na umu - to na drumu!

Na stotinak kilometara od Beograda, u jednoj planini, odmah uz autoput

U Ameriku se zvanicno moze uci samo iz dva razloga - poslovno ili turisticki.

Business or pleasure?

Zbog posla ili zadovoljstva?

To su dve svete reci na ulazu u najsrecniju zemlju na svetu!

...

Medju uzbudjenim i srecnim putnicima posle dugog leta, poput jata vrana, pasoskoj kontroli prilazi grupa u crno zavijenih brdjana koja je preletela Okean da sahrani bliskog rodjaka u Nju Dzersiju. Muskarci zarasli u brade zbog zalosti, zene u crnini, a medju njima sestra umrlog, starica od osamdeset godina, cuvena narikaca u svom kraju, pocinje istog casa da zali brata

lelecuci: "Dje ostavi svoje kosti, oj Vukota, crni brate..."

Ostali je umiruju, ali ona ne prestaje, povijajuci se neprestano u pasu:

"Kuku meni, sinjoj kukavici!"

Policajac u kabini, krupan, plavokos i rumen kao beba, gleda ih svojim hladnim modrim ocima, drzeci nove pasose u kojim nema nijedne vize sem americke. Cini mu se da su ispali iz nekog fantasticnog filma o drevnom i divljem narodu:

"Business or pleasure?" pita.

"Kome si nas ostavio, moj Vukota..." lelece starica. "Ukaza se zemlja ta, Amerika, prokleta..."

"For pleasure!" odgovara stegnutih zuba kroz suze mladji covjek u crnom, koji ih vodi.

O.K. Policajac udara pecate na pasose.

U ovim olovnim i prevrtljivim vremenima, kada u grmljavini istorije, do juce nepoznate, nove vodje, danas opijene iznenadnom privremenom slavom (kao da i ne slute buduci pad), izlaze na svetlost dnevne pozornice, igraju jedno vreme na njoj i ponovo se gube u anonimnoj tami gledalista, porazene i popljuvane, jedna domacica se hvali komsinicama uz kafu:

"Blago meni", kaze, "sto moj co'ek nije nista!"

S druge strane, po svetu su se razmileli pisci i politicari i ogovaraju sopstvenu zemlju! Ne, to za mene nije izdajstvo. To je samo nedostatak dobrog kucnog vaspitanja. Jos od malih nogu ucili su nas da krijemo pred svetom porodicnu muku. Kada stric dodje kuci mrtav pijan i razbije servis za dvanaest osoba, ili kada nam se roditelji posvadjaju, iduceg dana obavezno izlazimo doterani svi u setnju majka i otac ruku podruku, deda s borsalino sesirom i kamasnama, a mi deca u belim dokolenicama, oguljenih kolena.

Jednom recju, srecna familija!

U Beogradu danas niko ni o cemu drugom ne govori sem o politici! I ako vas pitaju sta mislite o tome, vas odgovor im uopste nije vazan; oni samo ocekuju slagvort da razviju svoj monolog, svoje misljenje, svoju teoriju o izlasku iz rata. I niko nikoga ne moze da ubedi u suprotno! U tom pogledu Beograd je grad gluvih.

Smesim se u sebi jednoj staroj prici o cuvenom bekriji, plemicu Dundjerskom, koji je cesto dolazio u Pestu da se provede.

Pricaju da je u blatnjavim cizmama i paorskom odelu usao jednom u luksuzni Grand hotel na Margo Sigeru, gde su sedeli madjarski

plemenitasi.

Narucio je pivo i pio ga iz boce.

Da ga ponize, pestanski plemici su narucili od natkonobara bocu sampanjca, ali da se hladi u kubli punoj hladnog piva!

Dundjerski ih je mirno pogledao i narucio jos jedno pivo!

Ali da se hladi u kibli punoj hladnog sampanjca!

Tada rekose konzuli: "Kad to moalo hljeba sto imadete u torbi pojedete, come cete se hraniti? Ta pomrijet cete od gladi!"

Ustanik Mijo Ljuban iz Sjekosa pograbi saku zemlje ispred sebe, turi zemlju u usta, prozvaka i prozdrije naocigled sviju, te rece: "Evo ovo Bozije hrane nece nam nikada nestati!"

Kazu da se engleski konzul Holmes zaplakao kad je video taj prizor.

Pitam jednog izbeglicu cega mu je zao, a on mi kaze da najvise zali za jednom kutijom od cipela u kojoj su ostale sve njegove fotografije; slike roditelja i prijatelja.

"Znam dobro, sve cu opet stvoriti, i kucu i imanje i namestaj, samo vise nikada necu biti mlad da se ponovo slikam."

Odem ja tako na slavu kod jednog domacina u Malom Mokrom Lugu, a pokraj mene sednje njegov osmogodisnji sin, zalepilo se dete uz mene, ne mice se. Rucak, razumete, kao sto je red, pocne gibanicom, ja taman da uzmem, kad onaj mali veli: "Ciko, da vidite sta imamo u rerni!" Tako stoji stvar, mislim se u sebi, bolje da se ne prejedem na pocetku, nego posle, te preskocim i pilecu corbu, hladne batacice i belo meso, a kad dodje sarma na red, taman pruzih ruku, a mali me povuce za rukav i sapuce: "Ciko, da samo vidite sta imamo u rerni!" Odustanem opet. Sacekacu to iz rerne. Zahvalim se i na prasetini, a svi me pitaju sto ne jedem nista. Ni pecene krompire nisam takao, ni tursiju, ni proju, ni kajmak, nista. Vidim iznesose se i kolaci, a tu nam je i oprostajna kafa.

"Ciko", vuce me onaj mali za rukav, "da vidite sta ima u rerni!"

"Sta ima u toj rerni?", pitam besno, a mali kaze:

"Omacila se nasa maca."

Jedanput sam sedeo u hotelu Interkontinental s nekim vaznim poslovnim ljudima koji su svi nosili pejdzere za pasom. Uto Zacica pejdzer! Moj prijatelj ga hitro izvadi, ali posto je zaboravio da ponese naocare, pruzio ga je meni da mu procitam tu urgentnu poruku. Na ekranu je pisalo:

"Mile, dodji najhitnije u Orac. Stigla pecena pileca krilca!"

Seljaci im daju da piju rakiju. Nigerijci neumereno piju.
Ujutru se svi drže za glave.
"Boli glava, boli glava", kaže jedan. "Tesko biti Srbin!"

Ako ista pogodi Beograd, pogodice ga to sto vise nece moci da prica sa svetom! U ovom gradu, naime, gotovo da nema porodice koja nema nekog od bliznjih u inostranstvu. I ne postoji grad na planeti gde se vise prica preko telefona!

Naravno, vise zovemo mi, nego nasi nas! Nasi u belom svetu su se vec navikli da stede novac, impulse i osecanja. Prezaduzeni preko guse, s neplacenim kirijama i telefonskim racunima, kada nas uhvati sentimentalno raspolozenje zovemo koga stignemo u Americi, Australiji ili Francuskoj.

...
Najvise, naravno, inostranstvo zovu keve. Beogradske keve su posebna vrsta majki, kevu je nemoguće sresti u zapadnom svetu.

Za njih njihova deca, sto vec trideset i kusur godina zive po inostranstvu, nikada nisu odrasla. Zbog toga i zapocinju razgovor pitanjem kakvo je vreme tamo gde zive njihova deca koja su vec napunila pedesetu, da ih podsete da se toplije obuku ili da ne izlaze bez kisobrana ako slucajno pada kisa.

...
"Kakav ti je to glas? Izgleda nesto nije u redu, kazi majci? Opet ti je zagorcala zivot ona tvoja vestica Fransoaz! Cuvaj ti majci zdravlje, to ti je najvaznije..."

Kafanica Lasta nalazi se odmah ispod crkve Svetog Marka. Nekada su ispred Laste stizali autobusi sa aerodroma, pa su stalni gosti, oni koji tu sede godinama, na pitanje prolaznika sta rade pre podne u kafani, odgovarali slozno: "Cekamo tetku!" Tako danas i kafanicu zovu "Cekamo tetku".

... kad su usred prerije pronasli kauboja svog probodenog indijanskim strelama, tako da je licio na jastuce za igle. Pitali ga da li ga boli, a on je odgovorio: "Samo kad se smejem!"

Najlakse je naci nekoga s kim ces da pricas - tesko je pronaci onoga s kim mozes da cutis.

Kad smo bili deca, pa nas bake terale da ljustimo orahe za tortu, morali smo sve vreme da pevamo da ne bismo tajno jeli.

U Beogradu se pojavio novi vic! Amerikanac, Englez i Srbin stizu na nebo kod svetog Petra. Amerikanac zeli da telefonira u Vasington, ali sveti Petar kaze da ce ga to kostati kao kajgana svetog Petra. Naplacuje mu dvesta dolara za tri minuta razgovora! Englez ga preklinje da mu dozvoli razgovor s Londomon. Sveti Petar mu naplacuje sto dolara. Srbin prica pun sat s Beogradom, a naplacuje mu svega cetvrt dolara! Kako je to moguće, bune se Amerikanac i Englez. Govorio je toliko dugo, a platio samo kvoter?

"Bio je to lokal", objasnjava im sveti Petar. "Srbi su nebeski narod!"

Gradjanin je svinja koja zeli da umre od starosti. Leon Blo

Kad Niksicani zele da naruce duplu lozovacu "13 juli", da ih ne bi proglasili pijandurama, kazu konobaru da im donese "dvadesetsestojulku"!

U Beogradu ima vise dzipova pred diskotekama i kaficima nego na citavom frontu u obe srpske republike! Iz njih izlaze atletski gradjeni, misicavi i dobro uhranjeni momci, odeveni u najskuplju odecu. Borci na frontu su mrsavi, ispijeni i prerano osedeli, ali zilavi. Njihove uniforme su izbledele, a stari dzipovi se vec gotovo raspadaju... Popriste prvih su diskoteke i klubovi - bojno polje ovih drugih su kamenjari i najgusce sume iz kojih vreba smrt.

Uzgred, za vreme ovog rata sreo sam najmanje deset ratnika koji su za sebe tvrdili da su ga prvi probili, najmanje petnaest njih sto su prvi usli u grad N. i dvadeset pet koji su oborili prvi balvan za barikadu ispred Knina! Zanimljivo, kada se za stolom nadju dvojica koji su prvi probili koridor, uopste ne pricaju o tome, vec vesto zaobilaze tu temu!

"Kazu da je knjiga najveći covekov prijatelj, ali to isto tvrde i za psa. Sto se vec jedanput ne odluce ko je najveći prijatelj pa da kupim psa, ili knjigu?"

Mali Srbin - mali problem. Veliki Srbin - veliki problem. Velikosrbin - neresiv problem.

Na dugacnom zidu beogradskog Cvetnog trga pojavio se sedamdeset sedme nedelje blokade dzinovski grafit koji sve objasnjava:
BOG CUVA SRBIJU, ALI SRBE NIKADA|

Elem, kazivao je Brankesa (Branko Copic) kako je njegova baba obilazila redovno ujaka koji je lezao na robiji u Banjaluci i kako je posle pricala da se lijepo podgocio, da spava na postelji, a ne na podu kao kod kuće i da je na njemu novo novcijato kupovno odijelo od sukna; ima kaput i nove duboke cipele, bez pertli...

Govorila mu je: "Cuvaj ti to malo drzavne sluzbice, sine!"
"Ali jednog dana", pricala je baba, "dusmani ga nabijedise da se popravio, te ga izbacise iz onoga raja bozijeg!"

Volim vise macke od pasa - macke nikada nisu bile policijske zivotinje. Zan Kokto

Secam se, u knjizi Kaput Kurcija Malapartea, postoji scena u kojoj Nemci u Krajini napadaju jedno selo u ravnici. Ukrajinci se brane do poslednjeg coveka, selo je zapaljeno, ali jedna puska jos uvek puca. Najzad, Nemci hvataju usamljenog strelca - to je dvanaestogodisnji decak nizi od puske koju drzi u rukama. Dovode ga pred nemackog oficira i ovaj mu kaze kako su Nemci najbolji na svetu i da im nema premca na citavoj planeti.

"Evo, ja imam stakleno oko, koje je savrseno napravljeno", kaze oficir decaku. "Ako pogodis koje mi je oko stakleno, postedecu ti zivot!"

Decak gleda jedan trenutak, pise Malaparte, a onda kaze da je oficiru levo oko stakleno.

"Kako si pogodio?", pita ga zapanjeni oficir. "U njemu ima nesto topline", kaze decak.

"Srbi su kao krompiri: najbolji njihov deo je pod zemljom!"

"Hej bako!", vice on za njom. "Kuda ces s mojim biciklom?"
"Idem do groblja, da obidjem dedin grob", odgovara ona.
"U redu!", kaze Marko. "A ko ce posle da mi vrati bicikl?"

Gospodji Sandri K. iz jednog uglednog italijanskog dnevnika nista nije jasno! Moli me da joj objasnim sve iz pocetka...

"Dobro! Kako je poceo ovaj rat?"

"Evo, ovako", kazem. "Najpre su Slovenci hteli da se odvoje!"

"Od Ceha?", pita gospodja Sandra.

"Ne, to su Slovaci!"

"A, Slovenci? Zar to nije isto?"

"Jeste ali ne sasvim... Slovenci su hteli da se odvoje i da zive sami, sto je sasvim lepo i na svakom mestu. Ali, oni su to zeleti da izvedu, kobajagi, u ratu! Pa su napali Jugoslovensku armiju i pobili nase momke."

"Ko ih je pobio?"

"Njihovi livci sa crvenim nosevima i peruskama u zelenom sesiru, iz najmodernijih snajpera sa infracrvenim teleskopima."

"Zasto se Armija nije branila?"

"Zato sto joj Generalstab nije dao municiju."

"A onda?"

"Onda je to isto pozelela da uradi Hrvatska i to bi, takodje, bilo lepo i niko ne bi imao nista protiv da Hrvatska nije htela da sa sobom odvede i milion Srba!"

"Onda je Hrvatska zaratila sa Jugoslavijom?"

"Ne, sa onim Srbima koji nisu hteli da budu odvedeni! A zatim je to isto zelela da izvede i Bosna i Hercegovina, pa su muslimani i Hrvati poceli da ratuju protiv Srba..."

"A onda? Sta se posle dogodilo?"

"Posle izvesnog vremena, zaratili su Hrvati i muslimani, ili, ako vise volite, muslimani i Hrvati oko spornih teritorija, a nastavili su da zajedno ratuju protiv Srba!"

"Ali to nije sve! U medjuvremenu su zaratili i muslimani protiv muslimana, pa jedni muslimani ratuju, dakle, protiv Srba, Hrvata i muslimana, a drugi opet muslimani ratuju protiv muslimana, ali ne i protiv Srba i Hrvata. Jesam bio jasan? Stvar je veoma prosta, zar ne?"

"A sankcije?"

"Umalo to da zaboravim", kazao sam sinjori Sandri. "Posto, dakle, ratuju Hrvati protiv muslimana, a muslimani protiv Srba, Hrvata i muslimana, Savezna Republika Jugoslavija je kaznjena ostrim sankcijama, kojima se ne vidi kraj. Sasvim logicno!"

Pre nego sto joj je pozlilo, objasnio sam joj jos i razloge za ultimatum zapadnih sila.

Placuci, sestre mu ispricale da je po varosi pukla bruka. Djed, inace vec dvadeset pet godina udovac, uhvacen kako po noci odlazi do jedne dobrodrzece udovice od pedeset i pet leta.

Sta je bilo? Jedne noci, kada je ulazio u udovicinu kucu, djed izuo cipele i ostavio ih, kao sto je red, ispred vrata, a naisli mangupcici, vezali obe cipele pertlama i nekako ih prebacili preko zice na banderi! Svi su u selu prepoznali djedove kundure, jedini nosi broj pedeset i sedam.

Otisao Pukovnik do starog oca, predao poklone. Ispili po rakiju, popricali, popusili po cigaru, a kada se vrati sestrama, one ga zapitase sta je savetovao djedu.

"Da se drugi put ne izuva!", kazao on.

Mnogo beogradskih devojcica luta po svetu...

Beogradska deca prodaju djindjuve na Karlovom mostu u zlatnom gradu Pragu (A koliko do juce, sazaljevali smo jadne Cehe!); najotmenije beogradske devojcice rade kao garderoberke u Njujorku, ili konobarice u Parizu, bebisiterke po londonskim predgradjima; slabo placeni fotomodeli u ledenom Stokholmu. Neke od njih rade nocu, a danju studiraju. Zive na crno.

Smrsale su i prerano sazrele, ali to kriju kada se javljaju kucama i kazu da im je super.

Baka ima slabo srce. Otac ce da im se napije od muke. Mama redovno brise prasinu u njihovoj decijoj sobi, vetri i menja bele rade u vazi, kao da ce iznenada banuti poput vetra, baciti torbu na divan i s vrata povikati: "Sta ima da se klopa?"

... Jednostavno, svima nedostaje ona stara recenica koja je davala ukus svemu: "Izvade kosu iz supe!"

Cute, a nad zelenom salatom u ciniji lebdi sledjeno, neizgovoreno pitanje:

"Boze, ima li ono dete tamo ista za jelo?"

I sad ta njihova princeza, ta maza i miljenica, najpametnije dete u citavoj skoli, sluzi neke glupe strance koji, da je pravde, ne bi mogli ni cipele da joj ciste...

Ipak, jednog dana, vratice se devojcice, iscrpljene zivotnim bitkama, pomalo umorne, pomalo utucene, sa ocima kojima je Zapad uspeo da ugasi onu skrivenu iskricu, naivnost i nadu; cudno stedljive (A bile su uvek male raspikuce), sigurne u sebe, pune nepoverenja prema svima, s blagim stranim akcentom.